

Odznaka pamiątkowa
Armii Krajowej, fot. Muzeum AK

Realizacja akcji „Burza” w Okręgu **Kraków** i Podokręgu **Rzeszów** AK

Komendant Podokręgu
Rzeszów Armii Krajowej
ppłk Kazimierz Putek „Zworny”,
fot. domena publiczna

Przygotowania do akcji „Burza” w „Muzeum”, czyli Okręgu AK Kraków utrudniały aresztowania przeprowadzone przez Niemców na początku 1944 r. Jednym z najdotkliwszych ciosów dla polskiego podziemia było schwytywanie 24 marca 1944 r. przez Gestapo komendanta płk. Józefa Spychalskiego „Lutego” oraz innych oficerów komendy okręgu. Wówczas Niemcy przejęli zaszyfrowane dokumenty z archiwum AK, które po złamaniu szyfrów posłużyły im do trwających aż do lipca 1944 r. dalszych aresztowań sięgających okolic Przemyśla.

Płk Edward Godlewski „Garda” został nowym komendantem okręgu obejmującego obszar od granicy Generalnego Gubernatorstwa z III Rzeszą na zachodzie po powiaty dawnego województwa lwowskiego położone nad rzeką San na wschodzie (lubaczowski, przemyski i sanocki). Północne rubieże „Muzeum” stanowiły południowe fragmenty przedwojennego województwa kieleckiego z powiatami Pińczów, Miechów i częścią powiatu olkuskiego.

Honorowa odznaka AK 9 kompanii
por. Juliana Zubka „Tatara” 1 PSP AK,
zbiory Izby Pamięci Szkoły
Podstawowej w Łomnicy-Zdroju

Odznaka 1 Pułku Strzelców Podhalańskich AK,
fot. Muzeum AK

Odznaka pamiątkowa Batalionu
„Skała” AK, fot. Muzeum AK

Karabin maszynowy MG 42 „ROTA”,
fot. Muzeum AK

Skrzynka na taśmę
amunicyjną
do karabinu MG 34,
fot. Muzeum AK

Biało-czerwony proporczyk
z naszytą miniaturą orła
strzeleckiego, fot. Muzeum AK

Jeszcze w marcu 1943 r. wydzielono cztery wschodnie inspektoraty: Przemyśl, Rzeszów, Jasło i Mielec, które ze względu na usprawnienie procesu dowodzenia utworzyły zarządzany przez płk. Kazimierza Putka „Zwornego” Podokręg AK Rzeszów „Ogniwo” z siedzibą w Rzeszowie. W połowie 1944 r. okręg osiągnął stan 90 tys. żołnierzy, z czego na Podokręg Rzeszów przypadało 60 tys. Dla podkarpackiej AK wyznaczonym przez dowództwo celem w trakcie „Burzy” było m.in. zdobycie Rzeszowa, terenów na zachód od rzeki San, przygotowanie się do udzielenia wsparcia Polakom we Lwowie w walce z UPA, a nade wszystko odtworzenie regularnych jednostek Wojska Polskiego, które miały utworzyć Grupę Operacyjną AK „Rzeszów”: 22 i 24 Dywizję Piechoty AK oraz 10 Brygadę Kawalerii Pancernej.

W połowie lipca rozpoczęła się letnia ofensywa sowiecka – Armia Czerwona w ramach operacji lwowsko-sandomierskiej przełamała front i zaczęła zbliżać się do wschodnich inspektoratów Podokręgu AK Rzeszów. W tej sytuacji 26 lipca 1944 r. płk Edward Godlewski „Garda” zarządził stan pogotowia do realizacji „Burzy” na Rzeszowszczyźnie.

W miejscowościach położonych na południe od Rzeszowa walki rozpoczęły się już 3 lipca 1944 r. w wyniku akcji Gestapo, które próbowało przeprowadzić pacyfikację Hyżnego, Niebylca, Dobrzechowa i Strzyżowa. W ich wyniku utworzono skrawek wolnej Polski – Rzeczpospolitą Hyżneńsko-Niebylecką.

MUZEUM AK - INSTYTUCJA KULTURY MIASTA KRAKOWA I WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO